

Katowice, 21 września 2010 r.

Znak: WK-6100/11/4/10

**Pan
Adam Hajduk
Starosta Powiatu
Raciborskiego**

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 13 maja 2010 r. do 21 czerwca 2010 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Starostwa Powiatowego w Raciborzu za okres od 1 stycznia 2006 r. do 21 czerwca 2010 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 26 lipca 2010 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.).

W zakresie długu publicznego:

- *W 2008 r. udzielono poręczenia kredytu dla Szpitala Rejonowego im. dr Józefa Rostka niezgodnie z postanowieniami uchwały Rady Powiatu Raciborskiego Nr XXIII/232/2008 z dnia 30 września 2008 r. Rada Powiatu upoważniła Zarząd Powiatu do poręczenia na okres 5 lat kredytu inwestycyjnego udzielonego Szpitalowi Rejonowemu w Raciborzu na kwotę 1.500.000,00 zł wraz z oprocentowaniem zmiennym, wynoszącym WIBOR 1 M + 1,8%.*

W dniu 23 października 2008 r. poręczono umowę o kredyt w kwocie 1.500.000,00 zł wraz z odsetkami. Złożono oświadczenie poręczyciela, w którym zobowiązano się spłacić kredyt inwestycyjny wraz z odsetkami na warunkach i zgodnie z harmonogramem określonym w umowie o kredyt. W tym samym dniu, do umowy kredytowej, złożono oświadczenie o poddaniu się egzekucji, w którym wyrażono zgodę, aby bank wystawił bankowy tytuł egzekucyjny do kwoty zadłużenia 2.250.000,00 zł.

Zgodnie z przepisem art. 86 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.) jednostki samorządu terytorialnego mogą udzielać poręczeń i gwarancji, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy. Łączna kwota poręczeń i gwarancji określana jest w uchwale budżetowej. Poręczenia i gwarancje są

terminowe i udzielane do określonej kwoty. Ponadto stosownie do przepisu art. 12 pkt 8 lit d) ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.) do wyłącznej właściwości rady powiatu należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych powiatu dotyczących ustalania maksymalnej wysokości poręczeń udzielanych przez zarząd w roku budżetowym.

Oświadczenie poręczyciela oraz oświadczenie o poddaniu się egzekucji podpisali: p. Adam Hajduk - Starosta Powiatu Raciborskiego i p. Andrzej Chroboczek – Wicestarosta Powiatu Raciborskiego. Ponadto, oświadczenie o poddaniu się egzekucji kontrasygnowała p. Ewa Tapper- Skarbnik Powiatu Raciborskiego.

W zakresie księgowości:

- *Zaniechano zamieszczenia w przepisach wewnętrznych, określających przyjęte zasady (politykę) rachunkowości jednostki, wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych; wykazu procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod dostępu do danych i systemu ich przetwarzania oraz daty rozpoczęcia eksploatacji oprogramowania. Przyjęte zasady (polityka) rachunkowości nie zawierały sposobu prowadzenia kont ksiąg pomocniczych do konta 201 oraz ich powiązań z kontami księgi głównej, w tym w zakresie wymagalności zobowiązań. Powyższe było wymagane przepisami art. 10 ust. 1 pkt 3 lit a, b i c oraz art. 8 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).*

Polityka (zasady) rachunkowości wprowadzone zostały Zarządzeniem Nr 34/10 Starosty Raciborskiego z dnia 31 marca 2010 r.

Opracowywanie projektów przepisów wewnętrznych dotyczących prowadzenia rachunkowości należało do zadań Kierownika Referatu Księgowości i Płac w Wydziale Finansowym. Nadzór sprawowała p. Ewa Tapper - Skarbnik Powiatu Raciborskiego. Ustalenie i aktualizacja dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości należały, zgodnie z postanowieniami art. 10 ust. 2 ww. ustawy, do kierownika jednostki.

Wniosek 1

Uzupełnić przepisy wewnętrzne regulujące politykę rachunkowości o sposób prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązań z kontami księgi głównej w tym także w zakresie zobowiązań wymagalnych a także o ustalenia w zakresie wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych; wykazu procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod dostępu do danych i systemu ich przetwarzania oraz daty rozpoczęcia eksploatacji oprogramowania, wymaganych przepisami art. 8 i art.10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

- W 2010 roku bilans otwarcia konta 201 - „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” księgi głównej był niezgodny z bilansem zamknięcia za 2009 rok. Stosownie do przepisu art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) wykazane w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia stany aktywów i pasywów należy ująć w tej samej wysokości, w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych. Saldo konta 201 - „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” na dzień 31 grudnia 2009 r. zostało wykazane tzw. „per saldem”, co naruszyło zasady funkcjonowania tego konta określone w Polityce rachunkowości przyjętej Zarządzeniem Wewnętrznym Nr 34/10 Starosty Raciborskiego z dnia 31 marca 2010 r. oraz art. 7 ust. 3 ww. ustawy o rachunkowości.

Ponadto ustalono, że suma sald kont analitycznych do konta 201 – „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” wg stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. była niezgodna z saldem konta 201 wynikającym z ewidencji syntetycznej na ten dzień. Zamknięcie wszystkich kont analitycznych do każdego kontrahenta dało po stronie Wn kwotę 36.092,88 zł, po stronie Ma 354.413,95 zł. Powyższe wartości nie odpowiadały wartości salda na dzień 31 grudnia 2009 r. w ewidencji syntetycznej, w której po zsumowaniu kwoty zobowiązań z kwotą należności wykazano saldo w kwocie 318.321,07 zł. Stosownie do przepisu art.16 ust. 1 ww. ustawy, konta ksiąg pomocniczych zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Prowadzi się je w ujęciu systematycznym jako wyodrębniony system ksiąg, kartotek (zbiorów kont), komputerowych zbiorów danych, uzgodniony z saldami i zapisami na kontach księgi głównej.

Zgodnie z wyjaśnieniami, w trakcie kontroli dokonano aktualizacji programu komputerowego, dokonując zmiany zasad funkcjonowania konta 201 - „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” wprowadzając salda dwustronne.

Prowadzenie ksiąg rachunkowych należało do zadań pracowników Referatu Księgowości i Płac. Nadzór sprawowała p. Ewa Tapper - Skarbnik Powiatu Raciborskiego.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Księgowości i Płac w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 i art. 69 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) oraz Polityki rachunkowości przyjętej Zarządzeniem Wewnętrznym Nr 34/10 Starosty Raciborskiego z dnia 31 marca 2010 r.

W zakresie gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa:

- Przekazanie w roku 2008 do budżetu Państwa kwoty 24.000,00 zł, stanowiącej część ceny sprzedaży nieruchomości Skarbu Państwa tj. działki nr 3797/187, po terminie określonym w § 8 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, przekazywania dotacji celowych

i przekazywania pobranych dochodów związanych z realizacją tych zadań (Dz. U. Nr 135, poz.955). Dochody przekazano z 6-dniowym opóźnieniem.

Zadania w zakresie przekazywania dochodów do budżetu Państwa wykonywali pracownicy Referatu Księgowości i Płac. Nadzór nad pracownikami sprawowała p. Ewa Tapper - Skarbnik Powiatu Raciborskiego.

Wniosek 3

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Starostwa Powiatowego w Raciborzu w zakresie terminowego przekazywania dochodów do budżetu Państwa, stosownie do postanowień §8 ust.2 i 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, przekazywania dotacji celowych i przekazywania pobranych dochodów związanych z realizacją tych zadań (Dz. U. Nr 135, poz. 955), postanowień art.255 ustawy z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz.1240 z późn. zm.) oraz mając na uwadze przepisy art. 68 i 69 ust. 1 pkt. 3 tej ustawy.

W zakresie informacji o stanie mienia komunalnego:

- *Brak wykazania w informacji o stanie mienia komunalnego sporządzonych na dzień 31 października 2008 r. i 31 października 2009 r. danych o zrealizowanych dochodach z najmu i dzierżawy oraz o posiadanych prawach majątkowych (akcjach). Działaniem tym naruszono przepis art. 180 pkt 2a i pkt 4 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonym przepisem, informacja o stanie mienia komunalnego winna zawierać dane dotyczące innych niż własność praw majątkowych, a także dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania.*

Zadania w zakresie sporządzania informacji o stanie mienia wykonywali pracownicy Referatu Księgowości i Płac. Nadzór nad pracownikami sprawowała p. Ewa Tapper – Skarbnik Powiatu Raciborskiego.

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Komunalnego Starostwa Powiatowego w Raciborzu, odpowiedzialnymi za sporządzenie informacji o stanie mienia komunalnego, mając na uwadze przepis art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), a także art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy.

W zakresie dotacji na ochronę zabytków:

- *W latach 2008 – 2009 z budżetu Powiatu Raciborskiego udzielono trzech dotacji celowych na wsparcie zadań publicznych w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego. Przy rozliczeniu ww. dotacji stwierdzono, że:*
  - o *zaniechano pisemnego powiadomienia wnioskodawców o podjętych przez Zarząd Powiatu rozstrzygnięciach w zakresie przyznania dotacji, czym naruszono § 6 pkt 1*

Uchwały Nr VII/81/2007 Rady Powiatu Raciborskiego z dnia 24 kwietnia 2007 r. w sprawie trybu postępowania o udzielenie dotacji, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonywania zadania zleconego w dziedzinie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami w związku z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.);

- o *do rozliczenia udzielonych dotacji przyjęto sprawozdania końcowe, do których nie dołączono umów potwierdzających wykonanie zadania /umowy z wykonawcą robót/, czym naruszono postanowienia § 8 zawartych umów dotacji.*

Ustalono ponadto, że w ww. okresie zaniechano przeprowadzenia kontroli prawidłowości wykonywania zadania przez zleceniobiorców ww. dotacji, w tym wydatkowania przekazanych im środków finansowych. Powyższe naruszyło postanowienia § 6 zawartych umów dotacji w związku z § 22 Uchwały Nr VII/81/2007 Rady Powiatu Raciborskiego z dnia 24 kwietnia 2007 r.

Zadania związane z przygotowywaniem projektów umów, przyjmowaniem i weryfikowaniem sprawozdań z wykonania zadań oraz pisemnym informowaniem wnioskodawców o podjętych rozstrzygnięciach, należały do pracowników Referatu Edukacji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Raciborzu. Nadzór nad pracownikami sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 5

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Edukacji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w zakresie udzielania i rozliczania dotacji na ochronę zabytków, mając na uwadze postanowienia uchwały Rady Powiatu Nr VII/81/2007 z dnia 27 kwietnia 2007 r. w związku z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków (Dz.U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.)

Ponadto, mając na uwadze charakter stwierdzonych i wymienionych w wystąpieniu nieprawidłowości, kieruję do Pana Starosty Powiatu Raciborskiego dodatkowe wnioski:

Wniosek nr 6

Rozważyć możliwość wyciągnięcia konsekwencji w stosunku do osób, które przyczyniły się do powstania nieprawidłowości, a którym powierzono merytoryczną odpowiedzialność za wykonanie zadań, mając na uwadze zasady określone w przepisach działu czwartego, rozdziału czwartego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.).

Wniosek nr 7

Podjąć działania mające na celu podniesienie przez pracowników kwalifikacji zawodowych, mając na uwadze postanowienia standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych ogłoszone przez Ministra Finansów w komunikacie Nr 23 z dnia 16 grudnia 2009 r. (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 15, poz. 84).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wносить do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Informuję, że inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili kontrolę doraźną w Powiatowym Zarządzie Dróg w Raciborzu. Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli z dnia 27.07.2010r. , którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej. Do Dyrektora Powiatowego Zarządu Dróg w Raciborzu zostanie skierowane odrębne wystąpienie pokontrolne.